

El Punt 08/08/2007

PUNT DE VISTA

> «**Mobbing**» cultural

Frankfurt no ha de ser una eina de projecció internacional d'una literatura ja prou solvent. Ha de servir per prendre consciència de la dimensió justa i real, a nivell intern, d'una cultura que no ha d'anar demanant perdó per existir

A diferència del que es diu, la nostra no és una cultura sense estat, sinó un estat contra la nostra cultura

tribuna

[XAVIER DíEZ](#). Historiador

L'autor es queixa dels impediments que l'Estat posa a la llengua catalana. A la imatge, presentació de la presència catalana a la fira del llibre de Frankfurt. Foto: EFE

«Catalunya no és Espanya.» Aquest lema pretesament independentista, esdevé una consigna no escrita a seguir, a la pràctica, per l'administració i els grups mediàtics estatals. No és difícil trobar-ne exemples. L'any passat, els historiadors del teatre Núria Santamaria i Francesc Foguet van sol·licitar uns ajuts per a l'organització d'unes jornades a l'Autònoma sobre la dramaturgia catalana dels setanta. Pel gran interès de l'esdeveniment, totes les institucions van respondre favorablement, tret d'una. El Ministeri d'Educació va negar el seu suport tot al·legant el seu «caràcter local», pel fet de restar circumscrit a l'àmbit de la filologia catalana, i que això li restava tota rellevància.

Poc abans de l'estiu, un conegut diari va decidir incloure una recopilació de la discografia del cantautor Joan Manuel Serrat. Dels dotze àlbums reeditats, cap d'ells en català. Un oblit deliberat, on s'obviaven alguns dels seus discos més emblemàtics respecte d'altres d'una qualitat notòriament inferior, en castellà. És curiós que, avui, ningú no recordi l'exili del cantant bilingüe del Poble Sec, per pretendre cantar a Eurovisión en la llengua del seu pare. Trenta anys de democràcia tampoc permetrien que Serrat representés Espanya, com deia Maragall avi, en llengua no castellana. L'ocultació i silenciament de la cultura en llengua catalana no és accidental ni casual.

El calidoscopi de petits o grans gestos indiquen un interès per neutralitzar i reduir les manifestacions culturals no sotmeses als patrons de la cultura hispànica. En altres termes, qui escriu, canta o pensa en català rep el tracte propi dels dissidents.

L'oportunitat de la Fira de Frankfurt, amb els seus intents per aigualir la representació de la cultura pròpia, indiquen que l'ombra de Fresno és allargada. El fet és que, una vegada passats els primers

anys de la transició, el nivell de traduccions i difusions de la literatura catalana al castellà és pràcticament clandestí.

Algun escriptor ha comparat el relatiu interès que mostren les editorials espanyoles per autors com el gallec Manuel Rivas o el basc Bernardo Atxaga, amb el menyspreu, amb alguna excepció, de l'emergent generació literària arreu dels Països Catalans. Això podria explicar-se perquè, tant la llengua gallega com la basca, poden passar pel sedàs de l'exotisme i el seu pes no representa cap amenaça a l'hegemonia de la cultura d'arrel castellana. El cas català no és comparable. De cap manera la nostra pot considerar-se ni exòtica ni petita. Es tracta d'una cultura europea de mida mitjana comparable en dimensió i relleu a les escandinaves. Nou milions de parlants d'una de les llengües més actives a internet, no pot ser considerada petita. L'existència de centenars de revistes de tota mena, especialment culturals, moltes d'elles de gran altura intel·lectual, editades arreu d'un territori que desconeix divisions administratives arbitràries, tampoc són indicis de feblesa.

I no es tracta només d'una literatura amb autors ressenyables, i sovint molt superiors als sobrevalorats Pérez-Reverte de torn, sinó d'una historiografia radicalment distant de les premisses hispàniques, d'uns corrents filosòfics divergents o d'una escena més propera al continent que a la *meseta*. Contràriament al que pensa la majoria, Frankfurt no ha de ser una eina de projecció internacional d'una literatura ja prou solvent. Ha de servir per prendre consciència de la dimensió justa i real, a nivell intern, d'una cultura que no ha d'anar demanant perdó per existir. Ha de permetre un canvi profund d'autopercepció que permeti adonar-nos que no tenim res d'exòtics, ni minoritaris, ni molt menys especials. Si hi ha un factor diferencial que ens allunya de la lògica normalitat que correspondria a una llengua mitjana, allò que tan sorprèn als estrangers que ens descobreixen, és la singular i conflictiva relació amb el poder.

A diferència del que es diu, la nostra no és una cultura sense estat, sinó un estat contra la nostra cultura. Quan Marie-France Hirigoyen va publicar el seu conegut llibre sobre l'assetjament moral – conegut com a *mobbing*– indicava que l'assetjador negava el reconeixement a l'assetjat amb la intenció d'escenificar reiteradament el seu poder. El menysteniment, el silenciament, la desconsideració i la privació de la normalitat són estratègies habituals per tal que la víctima interioritzi la seva falsa inferioritat. I és així. El català és una llengua extracomunitària precisament perquè l'estat no reconeix la seva oficialitat total, i posa tots els impediments possibles a la seva normalització, cosa que significa proclamar la seva inexistència. Frankfurt no ha de servir perquè el món cultural ens col·loqui en el mapa, sinó perquè nosaltres fem de cartògrafs.

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=2508557